

Warszawa, 13.03.2025

**Stanowisko Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty
w sprawie projektu części ogólnej podstawy programowej**

1. Po zapoznaniu się z projektem części ogólnej podstawy programowej dla szkoły podstawowej oraz po przeprowadzeniu dyskusji na posiedzeniu plenarnym, Rada przyjęła do akceptującej wiadomości przedłożony dokument, traktując go jako materiał wskazujący logiczny kierunek zmian programowych na poziomie szkoły podstawowej.
2. Jednocześnie Rada przedkłada IBE pod rozwagę następujące uwagi, których uwzględnienie mogłoby – w opinii Rady – udoskonalić opiniowany dokument.
 - a. Rada z aprobatą dostrzega, że wprowadzanie uczniów w świat wartości i przygotowywanie ich do dokonywania odpowiedzialnych wyborów etycznych stanowi jeden z ogólnych celów kształcenia w szkole podstawowej. W opinii Rady, wyliczenie w podstawie programowej podstawowych wartości, które szkoła powinna kształtować w uczniach stanowiłoby cenne uzupełnienie tej idei. Jedną z ważnych wartości jest otwartość na piękno, wdrażane poprzez kształtowanie gotowości do obcowania z kulturą.
 - b. Rada postuluje by do części ogólnej podstawy programowej włączyć definicję efektów uczenia się jako wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, zdefiniowanych w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Kategorie te, ze swej natury, często wzajemnie się przenikają. W rozumieniu Rady, opiniowany dokument proponuje rozumienie kompetencji, opatrzonych różnymi przymiotnikami jako kategorie, które integrują w różnym stopniu reprezentowane komponenty triady pojęć, zdefiniowanych w ustawie o ZSK.
 - c. Rada uważa, że wyróżnienie kompetencji fundamentalnych wymaga uzasadnienia. W opinii Rady, takie uzasadnienie można znaleźć w globalnej przestrzeni edukacyjnej, gdzie funkcjonują one jako dobrze zdefiniowane koncepcje *literacy*, *numeracy* oraz *digital skills*. Triada ta występuje jako fundament kształcenia na poziomie szkoły podstawowej w podstawach programowych obowiązujących w wielu krajach.
 - d. Rada proponuje, by w opisie kompetencji językowych mocniej zaakcentować umiejętności komunikacyjne, w tym werbalne.
 - e. Rada proponuje zróżnicować opisy efektów uczenia się w zakresie kompetencji przekrojowych dla I, II oraz III etapu edukacyjnego, pamiętając o tym, że ten trzeci opis będzie stanowił definicję wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty.

- f. Rada zwraca uwagę na to, że zestaw przedmiotów, załączony na końcu dokumentu, dotyczy tylko III etapu edukacyjnego. Na drugim etapie przedmioty przyrodnicze powinny być zintegrowane w jednym przedmiocie *Przyroda*.

Na koniec Rada sugeruje, by dla zagwarantowania integralności docelowego dokumentu, definiującego podstawę programową kształcenia ogólnego w polskim systemie edukacji, w pracach nad podstawami programowymi poszczególnych przedmiotów dla szkoły podstawowej, nie stracić z pola widzenia następnego etapu edukacyjnego, w tym także szkół branżowych.